

‘De lichamen van de dode Palestijnen worden niet opgehaald. We kijken toe hoe de honden hun resten opvreten.’ Met een digitaal onherkenbaar gemaakte stem, en met het gelaat in het donker, zodat zijn anonimiteit gewaarborgd blijft, praat een Israëlische soldaat over zijn dagdagelijkse bezigheden in Gaza. De getuigenissen die hij en 23 anderen voor de camera afleggen, maken van ‘Naza’ een unieke en onthutsende documentaire.

In ‘The Voice of Hind Rajab’ en ‘Put Your Soul on Your Hand and Walk’ maakten we al kennis met de Palestijnen die de Israëlische bommen en raketten op hun dak krijgen. ‘Naza’ is de allereerste film waarin de andere kant aan het woord komt: de Israëlische *operatives* of operationele medewerkers die middels een eenvoudige muisklik het dodelijke wapentuig lanceren. Onderzoeksjournalisten Yuval Abraham en Rachel

Szor, die in Israël intussen opgejaagd wild zijn, interviewen hen op het dak van een torengedebou in nachtelijk Tel Aviv, waar het leven ondertussen z’n bruisende gangetje gaat.

Tijdens de gesprekken tekenen hun donkere silhouetten zich scherp af tegen de fonkelende skyline: een interviewsetting waarvan een vreemd soort schoonheid uitgaat. Af en toe loeit het luchtalarm en klieft in de verte een lichtstreepje door het zwerk: een raket, afgevuurd vanuit Gaza. Vlak na de gruwelijke massaslachting van 7 oktober hadden de soldaten het volstrekt begrijpelijke gevoel dat hun acties gerechtvaardigd waren: ‘We waren razend. Hamas vernietigen: het leek een geweldig idee.’ Maar al gauw, zo geven de soldaten zelf toe, begonnen de vergeldingsacties enigszins uit de hand te lopen, met 73.000 Palestijnse doden in drie jaar tijd als resultaat.

Uit hun uiteenzettingen blijkt eerst en vooral dat Gaza een uitstekende plek is om te experimenteren met militaire AI. Met één muisklik roepen de *operatives* op

Woonwijk na woonwijk

hun computerscherm een Google Street View-achtige plattegrond op van een Palestijnse woonwijk. Plaatsen ze de muispointer op een specifiek gebouw, dan zien ze onmiddellijk uit hoeveel verdiepingen en appartementen het bouwwerk bestaat. Vervolgens laten ze het aan AI – uw beste vriend in een desolate wereld – om te beslissen of in één van die appartementen al dan niet een Hamasstrijder verborgen zit. Steekt AI de duim omhoog, dan wordt een bommetje op het gebouw gegooid: ‘Alsof we een videospel spelen’.

De term ‘Naza’ verwijst trouwens naar het aantal burgerdoden dat bij zo’n flitsaanval valt, oftewel de *collateral damage*. Komen bij de raketaanval op één Hamas-militant bijvoorbeeld vier onschuldige burgers om het leven, dan spreken de soldaten over ‘Vier naza’. Niet dat ze wakker liggen van die cijfers. Tien naza? Twintig?

Naza

Van Yuval Abraham en Rachel Szor.

Vanaf 30 september in de bioscoop.

145? Niemand die erom maalt: ‘Wat we ook doen, ze verdienen het’.

FIJNE PAPA

Een cynische gedachte komt in ons op. Als het inderdaad zo is dat het Israëlische leger de gesofisticeerdste middelen aanwendt om Hamasmilitanten te identificeren en uit te schakelen, vormt die werkwijze dan niet het bewijs dat het om precisieacties gaat, en dus niet om een genocide? Per slot van rekening viseert het leger de strijders van Hamas, niet de hele burgerbevolking. En dat er bij zo’n gerichte raketaanval vier of vijf of misschien wel 145 burgerdoden vallen, wel, *too bad*, maar die nevenschade komt voor in elke oorlog. Toch?

Welnee, José. Als je bereid bent om 145 onschuldige mensen op te offeren, onder wie baby’s en kinderen, dan getuigt dat van een vrij ziekelijke mindset. Schokkender nog: wat begon met gerichte

raketaanvallen, zo blijkt uit de 24 getuigenissen, is ondertussen ontspoord tot een slachtpartij van kolossale omvang. Woonwijk na woonwijk in Gaza wordt platgelegd en afgebrand, of daar nu Hamasterroristen verscholen zitten of niet: ‘Het is vernietigen om te vernietigen. Hun bestaan moet worden uitgewist.’ De definitie van ‘Hamasmilitant’ is sinds 2023 ook behoorlijk rekbaar geworden. Een ongewapende Palestijnse jongen die in het puin speurt naar broodkruimels, valt eveneens onder de noemer ‘terrorist’. Boem, bommetje erop, en zijn resten zijn voor de honden.

De sprekendste getuigenis komt van een Israëlische soldaat die vertelt hoe hij als tiener in Polen de nazivernietigingskampen bezocht. ‘Voor mij waren de Duitsers het pure kwaad,’ zegt hij. In die tijd kon hij niet begrijpen hoe de nazi’s in staat waren om overdag op grote schaal mensen om te brengen en om ’s avonds thuis de fijne papa en de liefhebbende echtgenoot uit te hangen. ‘Vandaag begrijp ik het wel,’ besluit hij. ‘Ik doe het ook.’ (es)